

Przekazanie do masy upadłości przedmiotu bezskutecznej czynności prawnej (praktyczne aspekty stosowania art. 134 p.u.)

W niniejszym artykule zostanie rozważona problematyka tzw. roszczeń wydobywczych syndyka związanych ze zwrotem do masy upadłości składników majątkowych, których dłużnik wyzbył się przed ogłoszeniem upadłości, na podstawie czynności prawnych, które okazały się bezskuteczne względem masy upadłości. Celem artykułu jest przede wszystkim omówienie praktycznych aspektów zastosowania art. 134 p.u. w stanie prawnym obowiązującym od 1.01.2016 r. zarówno w odniesieniu do czynności prawnych, które są bezskuteczne z mocy samego prawa, jak i na podstawie konstytutywnych orzeczeń sądowych.

BARTOSZ SIERAKOWSKI

ALEKSANDRA WITOWSKA

Instytucja bezskuteczności i zaskarżalności czynności prawnych dokonanych przez upadłego ma długą tradycję w polskim porządku prawnym, która sięga jeszcze okresu międzywojnia¹. Przepisy p.u.² w kwestii bezskuteczności czynności prawnych „zachowały substancję dotychczasowej regulacji rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.10.1934 r. – Prawo upadłościowe, (...) jednak nie bez pewnych innowacji. (...) niektóre z nowych przepisów nawiązują do wcześniejszych postulatów nauki prawa i orzecznictwa”³. Oznacza to, że wiele poglądów wypowiedzianych jeszcze pod rządami p.u. z 1934 r. zachowało swą aktualność, także w stanie prawnym po głębokiej nowelizacji dokonanej ustawą z 15.05.2015 r.⁴

Problem bezskuteczności czynności upadłego wobec masy upadłości nabiera obecnie coraz większego znaczenia, czego wyrazem jest poszerzenie w przepisach p.u. katalogu bezskutecznych z mocy prawa i możliwych

¹ Mowa o rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 24.10.1934 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 1991 r., nr 118, poz. 512, ze zm.), dalej: „p.u. z 1934 r.”.

² Ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2344), dalej: „p.u.”.

³ A. Witosz, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Zwięzły komentarz*, Bydgoszcz-Katowice 2003, s. 33 i n.

⁴ Ustawa z 15.05.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1508), dalej: „p.r.”.